

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Elišky Cihlářové a soudců JUDr. Karla Šimky a JUDr. Jaroslava Hubáčka v právní věci žalobce: **M. O.**, zastoupený JUDr. Oldřichem Voženílkem, advokátem se sídlem U Jiskry 114/1, Rumburk, proti žalovanému: **Ministerstvo dopravy**, se sídlem nábreží Ludvíka Svobody 1222/12, Praha 1, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 2. 10. 2013, č. j. 1 A 69/2012 – 26,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **se zamítá**.
- II. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení.

O d ů v o d n ě n í :

Rozsudkem ze dne 2. 10. 2013, č. j. 1 A 69/2012 – 26, zamítl Městský soud v Praze žalobu podanou žalobcem (dále jen „stěžovatel“) proti rozhodnutí Ministerstva dopravy (dále jen „ministerstvo“) ze dne 29. 8. 2012, č. j. 636/2012-160-SPR/3, kterým bylo zamítnuto odvolání stěžovatele a potvrzeno rozhodnutí Magistrátu hl. m. Prahy ze dne 16. 4. 2012, č. j. MHMP 579816/2012/Van, jímž byl stěžovatel uznán vinným z přestupku proti bezpečnosti a plynulosti provozu na pozemních komunikacích podle ust. § 125c odst. 1 písm. c) zákona č. 361/2000 Sb., ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o silničním provozu“), jehož skutkovou podstatu měl stěžovatel naplnit porušením ust. § 5 odst. 2 písm. b) citovaného zákona. Za protiprávní jednání byla stěžovateli uložena pokuta ve výši 10.000 Kč a zákaz řízení motorových vozidel všeho druhu na dobu šesti měsíců. Městský soud v odůvodnění napadeného rozsudku uvedl, že v případě posuzování hladiny alkoholu v krvi je počítáno i s tím, že výskyt alkoholu v těle může být zapříčiněn i jinými faktory než pouze požitím alkoholického nápoje. K eliminaci tohoto jevu slouží odečet toleranční hodnoty. V daném případě byla stanovena jen hodnota alkoholu v dechu a v moči, nikoliv v krvi. Pomocí dechového analyzátoru je řidiči zjištěno množství alkoholu

v krvi, nikoli v dechu, a výpočtem z naměřené hodnoty alkoholu v moči je odhadnuta hladina alkoholu v krvi. Vyšetření provedenému pomocí analyzátoru alkoholu v dechu, který splňuje podmínky stanovené zvláštním právním předpisem, je přiznána důkazní hodnota. V daném případě zasahující policista vyzval stěžovatele k podstoupení lékařského vyšetření a ten výzvě vyhověl, nicméně další lékařské vyšetření nebylo nutné ve vztahu k prokázání toho, že stěžovatel spáchal uvedený přestupek. Nad rámec dokazování bylo provedeno lékařské vyšetření spojené s odběrem vzorku moči. Tím bylo potvrzeno, že stěžovatel byl v době kontroly pod vlivem alkoholu. Podle městského soudu nebyl v posuzované věci porušen zákon, v řízení o přestupku postupovaly správní orgány v souladu s právními předpisy a svá rozhodnutí náležitě odůvodnily.

Stěžovatel v kasační stížnosti podané v zákonné lhůtě uplatnil důvody podle ust. § 103 odst. 1 písm. a) a b) s. ř. s. V kasační stížnosti namítal, že městský soud měl napadené rozhodnutí zrušit pro vady řízení spočívající v tom, že skutkový stav, z něhož ministerstvo vycházelo, nemá oporu ve spisech. Stěžovatel uvedl různé závěry, které považuje za soudními znalci věrohodně zjištěné a mnohokrát publikované. K orientačnímu zjištění ovlivnění alkoholem metodou vyhledávací se používá detekční trubička či dechové analyzátoři. Zkouškou dechu detekční trubičkou lze orientačně odhadnout množství požitého alkoholu. Přesné kvantitativní zjištění není možné. Vedle detekčních trubiček se používají analyzátoři dechu. Známý je ruční analyzátor Alcotest 7410 firmy Dräger. Vypovídací schopnosti tohoto přístroje nejsou o nic lepší než u detekčních trubiček. Míra přesnosti vyhledávacích metod je dána i tím, že u izolovaného měření se nelze vyjadřovat k jeho správnosti a přesnosti, jak vyplývá z teorie měření. Výjimkou je v tomto ohledu jen dechový analyzátor Dräger 7110 MK III, který není zatím v České republice používán, neboť splňuje požadavky na analyzátor dechu, tj. přesnost a stabilitu, verifikaci výsledků, specifické měření etanolu, spolehlivou detekci ústního alkoholu, zajištění proti zneužití výsledků a zajištění proti vnějším rušícím vlivům. Dále stěžovatel poukázal na to, že názory na přesnost stanovení alkoholu v krvi analýzou vydechovaného vzduchu se často odlišují. Bylo proto provedeno porovnání výsledků dechového analyzátoru Dräger 7410 a plynového chromatografu při stanovení alkoholu v krvi. Do souboru dat byla začleněna pouze měření prováděná s následným odběrem vzorku krve, mezi čímž nebyla časová prodleva delší pěti minut. Do souboru nebyly zařazeny hodnoty do 0,20 g/kg. Hodnoty stanovené plynovou chromatografií byly potvrzeny Widmarkovou metodou. Naměřené odchylky byly v rozmezí od 25,7 % do 77,1 %. Jako přijatelný výsledek je přitom považován ten, u něhož je odchylka do 15 %. Alkohol se vylučuje z organismu z 90 až 95 % oxidací v procesu látkové přeměny, 5 až 10 % se vylučuje v nezměněné formě, dechem asi 4 až 7 %, močí 1 až 3 %. Vylučování alkoholu jinými cestami je prakticky zanedbatelné. Dále stěžovatel uvedl, že co se alkoholu v moči týče, pak ledviny alkohol nekonzcentrují a neexistuje žádný práh vylučování. Koncentrace alkoholu v moči z ledvinových pánviček odpovídá po přepočtu na poměr vody a sušiny koncentraci alkoholu v krvi. Přepočet hladiny alkoholu v moči na hladinu alkoholu v krvi lze provést se stanovením minimální hladiny alkoholu v krvi, a to vzorcem podle Fronentjese a Verburgta. Je zcela zřejmé, že alkohol v moči „uskladněný“ v močovém měchýři neoxiduje a z těla se dostává pouze močením. Proto je pro průkazné zjištění přítomnosti alkoholu v krvi rozborem moči nezbytné provést nejméně dva odběry. Tato skutečnost je zřejmá i ze stanoviska Společnosti soudního lékařství a soudní toxikologie k problematice výpočtů koncentrace etanolu v krvi. Podle ust. § 2 odst. 3 vyhlášky č. 262/2000 Sb., kterou se zajišťuje

pokračování

jednotnost a správnost měřidel a měření, se zkouška týká celé činnosti daného typu stanoveného měřidla za normálních podmínek použití, za nichž si musí stanovené měřidlo uchovat požadované metrologické vlastnosti. Postup přezkoušení analyzátoru Dräger 7410 však tomuto předpisu odporuje, neboť neodpovídá podmínkám při běžném měření, když při kalibraci je používána suchá směs dusíku a alkoholu a při reálném testu směs alkoholu a lidského dechu. Analyzátor Dräger 7410 je kalibrován pro použití v předepsaných podmínkách, mezi něž patří také teplota vzduchu v rozmezí od - 5 °C do 45 °C. Dne 5. 2. 2012 ve 02.30 hodin klesla teplota vzduchu v Praze pod - 15 °C. Stěžovatel navrhl provést důkaz obsahem podstatné části příslušného správního spisu, zejména svými podáními a rozhodnutími správních orgánů. Z uvedených důvodů navrhl, aby Nejvyšší správní soud zrušil napadený rozsudek krajského soudu i rozhodnutí správních orgánů obou stupňů.

Ministerstvo ve vyjádření ke kasační stížnosti uvedlo, že ve správním řízení bylo dostatečným způsobem prokázáno, že se stěžovatel dopustil přestupku podle ust. § 125c odst. 1 písm. b) zákona o silničním provozu. Požití alkoholu bylo prokázáno jak orientačním vyšetřením provedeným dechovou zkouškou za použití analyzátoru alkoholu v dechu, který splňoval požadavky stanovené zvláštním právním předpisem, tak následným odborným lékařským vyšetřením. Stěžovatel nepředkládá žádné relevantní argumenty a zaobírá se pouze odborným popisem metod zjišťování ovlivnění alkoholem a biochemickými aspekty eliminace alkoholu z těla, aniž by blíže specifikoval spojitost tohoto výkladu s tvrzenou vadou řízení. Proto ministerstvo navrhl, aby kasační stížnost byla jako nedůvodná zamítnuta.

Nejvyšší správní soud přezkoumal napadený rozsudek v souladu s ust. § 109 odst. 3 a 4 s. ř. s., vázán rozsahem a důvody, které uplatnil stěžovatel v podané kasační stížnosti, a přitom sám neshledal vady uvedené v odst. 4, k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti.

Podle obsahu správního spisu byla stěžovateli dne 5. 2. 2012 dopravní hlídkou Policie ČR na ulici Krkonošská v Praze 2 při dechové zkoušce přístrojem Alcotest Dräger naměřena ve 02:26 hod hodnota 1,01 ‰ alkoholu v krvi, ve 02:34 hod hodnota 0,95 ‰ alkoholu v krvi, ve 2:38 hod hodnota 0,95 ‰ alkoholu v krvi a ve 2:56 hod hodnota 1,15 ‰ alkoholu v krvi. S naměřenými hodnotami stěžovatel souhlasil a podepsal výtisky z použitého přístroje. Použitý přístroj Alcotest 7410 (v. č. ARSK-0070) byl podle protokolu č. 11/1718/2 kalibrován dne 2. 11. 2011. Podle ověřovacího listu 1014-OL-31950-11 stanovil Český metrologický institut konec platnosti ověření toho přístroje ke dni 7. 11. 2012. V rámci prověřování rozhodných skutečností o tom, zda byl spáchán trestný čin, byla provedena lékařská prohlídka stěžovatele ve Fakultní nemocnici Na Bulovce, o níž byl pořízen protokol. Mimo jiné je v něm uvedeno, že rozbořem odebraného vzorku moči metodou plynové chromatografie a kontrolou podle Widmarka byla u stěžovatele zjištěna přítomnost alkoholu v moči ve výši 1,61 g/kg. Podle znaleckého posudku z oboru zdravotnictví, odvětví toxikologie, který vyhotovila doc. Ing. Marie Balíková, CSc., byla u stěžovatele na dobu prováděné kontroly odhadnuta minimální krevní koncentrace alkoholu v rozmezí 0,6912 až 0,8512 g/kg. Vzhledem k tomu, že zjištěná hodnota alkoholu v krvi nedosáhla takové hodnoty, která by odůvodňovala závěr o spáchání trestného činu, Obvodní státní zastupitelství pro Prahu 2 postoupilo věc Magistrátu hl. m. Prahy s podezřením, že se stěžovatel dopustil přestupku.

Stěžovatel v kasační stížnosti poukazuje na celou řadu odborných závěrů, u nichž ale nekonkretizuje jejich dopad na věc. Je však patrné, že rozporuje výpovědní hodnotu provedené dechové zkoušky a také výsledek lékařské analýzy vzorku moči, neboť byl zkoumán pouze jeden vzorek. V tomto směru se jedná o obdobné námitky, které stěžovatel uplatnil již v žalobě. Nicméně teprve v kasační stížnosti stěžovatel uplatnil námitku, v rámci které poukazuje na konkrétní teplotní podmínky v době, kdy u něj byla provedena dechová kontrola. S touto námitkou se nemohl městský soud vypořádat jinak než v obecné rovině, neboť stěžovatel v žalobě pouze uvedl, že *„Magistrát ani žalovaný nevzali v úvahu, že dechová zkouška (zejména v extrémních klimatických podmínkách) je orientační a neprůkazná“*. Není úkolem soudu, aby domýšlel všechny aspekty posuzované věci, které by mohly představovat zásah do subjektivních práv stěžovatele. V řízení o kasační stížnosti pak taková konkretizace představuje nepřipustný důvod ve smyslu ust. § 104 odst. 4 s. ř. s., neboť se jedná o důvod, který stěžovatel neuplatnil v řízení před soudem, jehož rozhodnutí má být přezkoumáno, ač tak učinit mohl.

Co se týče průkaznosti dechové zkoušky na přítomnost alkoholu v krvi, Nejvyšší správní soud poukazuje na rozsudek ze dne 21. 9. 2010, č. j. 8 As 59/2010 - 78, publ. pod č. 2168/2011 Sb. NSS, v němž bylo vysloveno, že v České republice platila a platí nulová tolerance alkoholu při řízení motorových vozidel. Prokáže-li správní orgán přítomnost alkoholu v krvi obviněného a tato skutečnost je zapříčiněna požitím alkoholického nápoje, jsou (za splnění dalších nezbytných předpokladů, zejména zaviněného jednání obviněného) naplněny znaky skutkové podstaty přestupku podle ust. § 125b odst. 1 písm. b) zákona o silničním provozu, podle něhož se fyzická osoba dopustí přestupku tím, že v provozu na pozemních komunikacích v rozporu s § 5 odst. 2 písm. b) řídí vozidlo nebo jede na zvířeti bezprostředně po požití alkoholického nápoje nebo po užití jiné návykové látky nebo v takové době po požití alkoholického nápoje nebo užití jiné návykové látky, po kterou je ještě pod vlivem alkoholu nebo jiné návykové látky.

Podle ust. § 5 odst. 1 písm. f) zákona o silničním provozu je řidič povinen podrobit se na výzvu policisty vyšetření podle zvláštního právního předpisu ke zjištění, zda není ovlivněn alkoholem. Tímto zvláštním právním předpisem je zákon č. 379/2005 Sb., ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o ochraně před návykovými látkami“). Podle ust. § 16 odst. 2 citovaného zákona je povinna se orientačnímu vyšetření a odbornému lékařskému vyšetření zjišťujícímu obsah alkoholu podrobit osoba, u níž se lze důvodně domnívat, že vykonává činnost, při níž by mohla ohrozit život nebo zdraví svoje nebo dalších osob nebo poškodit majetek, pod vlivem alkoholu, a dále osoba, u které je důvodné podezření, že přivodila jinému újmu na zdraví v souvislosti s požitím alkoholického nápoje. Spočívá-li orientační vyšetření zjišťující obsah alkoholu v dechové zkoušce provedené analyzátozem alkoholu v dechu, splňující podmínky stanovené zvláštním právním předpisem, odborné lékařské vyšetření se neprovede. V případě, že osoba tento způsob orientačního vyšetření odmítne, provede se odborné lékařské vyšetření. Právní úprava tedy umožňuje provedení dvou způsobů vyšetření zjišťujících hladinu alkoholu v krvi, a to orientační vyšetření a odborné lékařské vyšetření. Současně je ze znění ust. § 16 odst. 2 zákona o ochraně před návykovými látkami patrné, že s účinností od 1. 1. 2009 je důkazu o ovlivnění alkoholem získanému orientačním vyšetřením formou dechové zkoušky provedené analyzátozem alkoholu v dechu schváleným Českým metrologickým

pokračování

institutem ve smyslu ust. § 3 odst. 3, § 6, resp. § 7 zákona č. 505/1990 Sb., ve znění pozdějších předpisů (dále „zákon o metrologii“) přiznána vyšší míra přesvědčivosti než podle předchozí právní úpravy. Zvláštním právním předpisem, který má na mysli ust. § 16 odst. 2 zákona o ochraně před návykovými látkami, je zákon o metrologii, resp. prováděcí vyhláška č. 345/2002 Sb., kterou se stanoví měřidla k povinnému ověřování a měřidla podléhající schválení typu, ve znění pozdějších předpisů (srov. bod 7.4.2 přílohy vyhlášky).

Stěžovatel v kasační stížnosti nenamítal, že by nebyl dodržen shora uvedený postup, kterým se prokazuje přítomnost alkoholu v krvi ve smyslu ust. § 16 odst. 2 zákona o ochraně před návykovými látkami. Výtisky výsledků dechových zkoušek potvrdil stěžovatel svým podpisem jako správné, přičemž bylo zjištěno, že přístroj měl v době měření platnou kalibraci i řádný ověřovací list. Není proto důvodná námitka, že vyšetření alkoholu z dechu je nezpůsobilé prokázat hladinu alkoholu v krvi, neboť pracuje s určitou mírou nepřesnosti, tzn. je pouze orientační. To jednak odporuje znění ust. § 16 odst. 2 zákona o ochraně před návykovými látkami, jednak výraz „orientační“ znamená, že zjištěná hladina alkoholu v krvi je sice zjištěna jen přibližně, nicméně ze shora uvedeného plyne, že tuto „přibližnost“ lze určit přesně. V úvahu je třeba vzít jednak možnou odchylku měření přístroje (0,04 ‰) a dále fyziologickou hladinu alkoholu v krvi ve výši 0,2 ‰, která může být způsobena jinými vlivy (např. přirozená hladina alkoholu v krvi, požití přípravku proti kašli či rýmě, požití ovocného kompotu, atd.), než je přímé požití alkoholu. Tyto závěry jsou součástí ustálených judikатурních závěrů Nejvyššího správního soudu a v dané věci není důvod se od nich odchýlit (viz rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 23. 9. 2011, č. j. 2 As 56/2011 - 79, ze dne 21. 2. 2013, č. j. 9 As 135/2012 - 27, ze dne 16. 5. 2012, č. j. 3 As 12/2012 - 21 a ze dne 22. 3. 2012, č. j. 7 As 77/2011 - 76).

Navíc hodnoty naměřené dechovou zkouškou byly natolik vysoké, že nelze pochybovat o tom, že se stěžovatel přestupku dopustil. Stěžovatel ostatně ani neuvedl žádné skutečnosti, které by mohly vyvolat pochybnosti o tom, že hodnoty zjištěné dechovou zkouškou byly nesprávné, resp. byly způsobeny v důsledku čehokoliv jiného než požití alkoholického nápoje. Výsledky dechové zkoušky byly potvrzeny i vyšetřením vzorku moči, přičemž z ničeho nevyplývá, že by bylo nezbytné pro průkazné zjištění přítomnosti alkoholu v krvi rozbořením moči provést nejméně dva odběry. Ani stanovisko, které stěžovatel v kasační stížnosti cituje, tento postup nedoporučuje a nevyžaduje, pouze se zabývá situací, kdy je ke stanovení koncentrace v moči použit vzorek moči po předchozím úplném vymočení.

Ze všech výše uvedených důvodů není rozsudek městského soudu nezákonný, a proto Nejvyšší správní soud podle ust. § 110 odst. 1 s. ř. s. kasační stížnost zamítl. Učinil tak postupem podle ust. § 109 odst. 2 s. ř. s., podle kterého o kasační stížnosti rozhoduje zpravidla bez jednání.

Výrok o náhradě nákladů řízení se opírá o ust. § 60 odst. 1 věta první ve spojení s § 120 s. ř. s., podle kterého, nestanoví-li tento zákon jinak, má účastník, který měl ve věci plný úspěch právo na náhradu nákladů řízení před soudem, které důvodně vynaložil proti účastníkovi, který ve věci úspěch neměl. Nejvyšší správní soud žádnému z účastníků

náhradu nákladů nepřiznal, protože stěžovatel v řízení úspěch neměla a ministerstvu žádné náklady s tímto řízením nevznikly.

P o u č e n í: Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** přípustné opravné prostředky.

V Brně dne 27. února 2014

JUDr. Eliška Cihlářová
předsedkyně senátu